

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1947 — Nr. 3.

Vintersildfisket 1947

(Stor- og vårsildfisket)

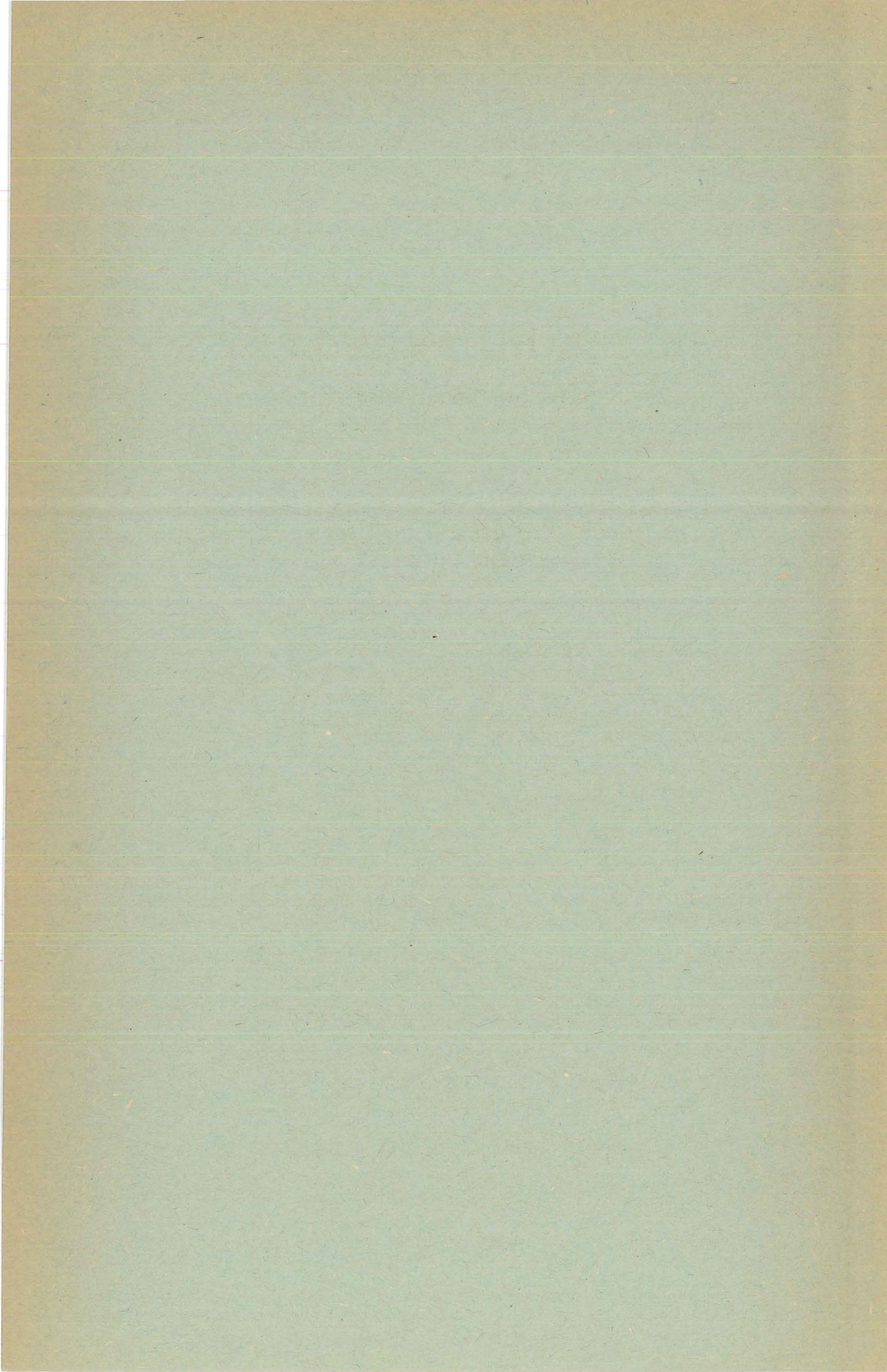

Beretning avgitt av oppsynssjef
HÅKON VIKSE

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1 9 4 9

I kommisjon hos Cammermeyers Boghandel
O s l o

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1947 — Nr. 3.

Vintersildfisket 1947

(Stor- og vårsildfisket)

Beretning avgitt av oppsynssjef
HÅKON VIKSE

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1 9 4 9

I kommisjon hos Cammermeyers Boghandel

O s l o

Årberetning vedkommende Norges Fiskerier
1947 — Nr. 3.

Vintersildfisket 1947

(Stor- og vårsildfisket)

Beretning avlagt av oppsynsjet
HÅKON VIKSE

Ugitt av
Fiskeridirektøren

INNHold.

TEKST

Side

Fiskets gang	5
I. Drivgarnsfisket	6
II. Settegarnsfisket	8
III. Snurpenotfisket	13
IV. Landnotfisket	16
V. Ilandbringelse og anvendelse av årets fangst	17
VI. Dagbok vinteren 1947 av notbas Hans O. Vindenes	18
Deltakelsen i fisket	26
Redskapssituasjonen — Berging av settegarn	33
I. Redskapssituasjonen	33
II. Berging av settegarn	34
Sunnhetstilstanden	35
Forskjellig	38
I. Nye fangstmåter m.m.	38
II. Ulykker m.m.	38
III. Oppsynet	39
IV. Forseelser	40
V. Tvistesaker	40
VI. Utgiftene til oppsynet	41

TABELLER.

1. Tabell over garnfisket	10
2. Tabell over snurpenotfisket	15
3. Tabell over landnotfisket	16
4. Tabell over fangstmengde brakt i land i de forskjellige herreder og byer	17
5. Drivgarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m.m.	28
6. Settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m.m.	28
7. Driv- og settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m.m.	28
8. Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m.m.	30
9. Snurp og landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m.m. ...	30
10. Landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m.m.	32

Fiskets gang.

Årets vintersildfiske var begunstiget av gode værforhold. Mange uttalte at man knapt kunne huske maken. Riktignok var det til dels kaldt, men ellers hadde man det beste arbeidsvær med smul sjø så å si gjennom hele sesongen. Under storsildsesongen hadde man kun en dag da fisket var absolutt værhindret, og under vårsildsesongen var det kun få dager at så var tilfelle — kanskje mest i mars måned i det nordre distrikt. Det var også liten nedbør — noe som for øvrig framkalte vannmangel i enkelte fiskevær.

Sesongen ble kort. Silden kom således ikke før 27. januar og fisket var på det nærmeste slutt i begynnelsen av mars.

I løpet av januar ble det gjort flere forsøk på å konstatere om silden var i anmarsj, men resultatene var negative og det var heller ikke sildesyner. Da silden opptrådte på Svinøyhavet natten til den 27. januar, kom den således plutselig og opptrådte snart i store mengder som hurtig trakk sørover. Det var meget sild til stede så å si gjennom hele storsildsesongen — særlig da på strekningen Fedje—Romsdalsværene. Storsilden gikk hardt både natt og dag, og det ble derfor mange sprenge nøter og mange søkklenker.

Vårsildfisket ble nærmest en skuffelse for de fleste, ikke minst i det søre distrikt. Til å begynne med mente man at det ikke var så lite vårsild under kysten, men den sto djupt. Den trakk heller ikke inn på de vanlige fiskeplasser som f. eks. Karmsundet, Bømmelfjorden, Sørøyene og Nordøyene — ja ikke en gang inn til Røvær.

Det samlede kvantum vintersild som ble oppfisket utgjør iflg. Noregs Sildesalsslags oppgaver 5.314.735 hl. Dette er rekord hittil. Den tidligere rekord var satt sesongen 1938 da det ble fisket 5.228.761 hl. Årets resultat er dog langt gunstigere enn en sammenlikning mellom disse tall viser når man tar hensyn til den korte tid årets kvantum er fisket i.

Årsaken til det gode resultat er i første rekke værforholdene i forbindelse med flåtens økede effektivitet. Særlig spilte ekkoloddet en stor rolle.

Det store kvantum som ble oppfisket på så kort tid, skapte selvsagt avtaksvanskeligheter. Særlig snurperne måtte til dels gå lange strekninger for å losse — som f. eks. fra Svinøyhavet til Stavanger. Med bedre avtaksforhold ville utvilsomt resultatet blitt ennå bedre.

Såvel snurperne som driverne hadde en god sesong. For settegarnsfiskerne ble sesongen ujevn og noe dårligere enn vanlig og for landnotlagene var det atter et dårlig år.

Av det oppfiskede kvantum er 3.232.936 hl storsild og 2.081.799 hl vårsild.

På de forskjellige redskapsklasser deler det oppfiskete kvantum seg således:

Garnsild 2.762.625 hvorav vel 1.7 millioner hl drivgarnssild, 2.487.622 hl snurpenotsild og 64.488 hl landnotsild.

Om fisket kan ellers berettes:

I. DRIVGARNSFISKET.

Drivgarnsfisket var meget rikt idet det som nevnt ble oppfisket vel 1.7 millioner hl mot vel 1 million foregående år. Fisket var best på strekningen Runde—Bulandet, men for øvrig ble det på det nærmeste drevet sammenhengende på strekningen Romsdalsværene—Utsirahavet. Det ble således ingen klasedannelse. Fra slutten av februar eller begynnelsen av mars avtok deltakelsen sterkt på de fleste felter.

Fra de forskjellige felter kan berettes:

Møre og Romsdal.

I dette fylke ble oppfisket henimot 900.000 hl drivgarnssild mot henimot 680.000 hl foregående sesong. Fisket var best på Svinøy- og Rundefeltet hvor såvel sildetyngden som deltakelsen var størst. Etter hvert som silden innfant seg på de nordligere felter, ble det også her tatt bra fangster.

Natt til 23. januar fikk en driver 2 hl på Onahavet. Etterfølgende forsøk ga imidlertid ingen løfter. Alminnelig utseiling av drivere på Runde- og Svinøyfeltet ble det først om kvelden den 27. januar. Mange fikk da gode fangster på opptil 600 hl. Silden syntes imidlertid å gå i flak, og de som traff disse drog svarte garn. Noe av det samme gjorde seg gjeldende de etterfølgende døgn, men resultatene ble snart jevnere og man fisket i ca. 3 ukers tid på disse felter med gjennomgående gode fangster. Deltakelsen avtok deretter merkbart, men de som forsøkte seg fikk fortsatt gode fangster.

Den 4. februar ble meldt om fangster på feltene lenger nord — helt

opp til Titran. Deltakelsen var dog som nevnt mindre på disse felter — neppe over 50 på noe felt. Fangstene var gode, men ikke så gode som på Runde- og Svinøyfeltet.

Sogn og Fjordane.

I Sogn og Fjordane ble oppfisket vel 450.000 hl drivgarnssild mot ca. 200.000 hl foregående sesong.

Fisket tok til den 28. januar på Kråkeneshavet og dagen etter tillike på Bremangerhavet og vest av Kinn. Det ble drevet på disse felter til slutten av februar måned — til dels ganske nær land. Det deltok gjennomgående ca. 50 lag på hvert av feltene og der ble tatt flere store enkeltfangster på opptil 500—700 hl. Gjennomsnittsfangstene var også for det meste jevne mellom 100 og 200 hl.

På Bulandsfeltet begynte fisket den 31. januar da 6 lag fikk fra 12 til 70 gjs. 61 hl. Neste dag øket deltakelsen til vel 200 lag som fikk mellom 60 og 350 hl gjs. 100 hl. I den etterfølgende uke avtok deltakelsen noe, men det deltok dog daglig mellom 50 og 130 lag som i ukens 4 første dager fikk gjennomsnittfangster på omlag 200 hl. Deretter avtok fangstene noe. Dette skjedde også i den etterfølgende uke, og da avtok også deltakelsen merkbart — særlig da etter 15. februar. I første uke av mars deltok opptil 20 lag på dette felt som fikk ujevne fangster — opptil 300 hl.

I Solund foregikk også litt driving fra 1. februar og ut måneden. Det ble drevet vest av Utvær og i nordre del av Straumfjorden. Deltakelsen var liten — en enkelt dag opptil 40 lag. Fisket var best i uken 3. til 8. februar da man hadde gjennomsnittsfangster mellom 100 og 150 hl. Etter 11. februar avtok deltakelsen sterkt.

Hordaland.

I Hordaland ble oppfisket ialt vel 300.000 hl drivgarnssild mot ca. 160.000 hl foregående sesong. Fangstene i Hordaland var ujevnere enn på feltene lenger nord — formentlig bl. a. på grunn av at silden sto djupere.

Fisket begynte ved Fedje den 3. februar og strakte seg hurtig sør-
over. På grunn av de gode værforhold og da fangstene på vestsiden av Øygarden var bedre enn i Hjeltefjorden, foregikk ikke noe drivgarnsfiske av betydning i Hjeltefjorden.

Allerede den 6. februar strakte fisket seg sørover til Marsteinen, den 10. februar til Selbjørnsfjordavsnittet og Skotningen og den 12. februar tillike til havet vest av Espevær.

På strekningen Fedje—Stolmen deltok det opptil 250 lag. Fra midten av februar avtok dog deltakelsen, men det deltok mellom 50 og 100 lag også siste halvdel av februar. Fangstene var som nevnt ujevne, men med enkeltfangster på opptil 500 hl. Selv i den beste fiske-tid mellom 4. og 15. februar lå fangstene daglig mellom 1 à 2 hl og opptil 300—500 hl. De daglige gjennomsnittsfangster lå dog for det meste på ca. 100 hl. I siste halvdel av februar avtok fangstene noe. Dette skjedde ytterligere i første uke av mars da deltakelsen også avtok sterkt. Et fåtall forsøkte seg framover til midten av mars uten å få nevneverdige fangster.

Den 12. februar ble det forsøkt NV og V av Espevær og på Utsira-havet. Det deltok opptil 90 lag, men deltakelsen avtok sterkt like over midten av måneden. Også her var fangstene ujevne, men de gjennom-snittlige dagsfangster lå mellom 100 og 150 hl. Det var enkeltfangster på opptil 600 hl.

Rogaland.

I Rogaland ble fisket ca. 60.000 hl drivgarNSSild mot ca. 38.000 hl foregående sesong. Av dette kvantum er ca. 50.000 fisket på Utsira-havet. Herom vises til foregående avsnitt. Det resterende kvantum er fisket ved Skudenes og i Karmsundet hvor et fåtall drivere forsøkte seg fra 11. februar til henimot slutten av måneden.

II. SETTEGARNSFISKET.

Årets settegarNSfiske ble ikke så lite av en skuffelse. Ialt ble opp-fisket ca. 1.000.000 hl settegarNSSild mot ca. 1.300.000 foregående sesong. Så å si hele kvantummet ble fisket ved Urter og Sve, Karmøys vest- og sørside og ved Egersund. Silden sto som før nevnt djupt og trakk ikke inn på de øvrige settegarNSfelter. Sørvest av Geitung konstaterte fiskerne at silden hadde gytt på 60—70 favners djup.

Selv om været var bra, var det til dels stri strøm som framkalte klasedannelser og derav følgende ganske store garntap.

Fra de forskjellige felter kan berettes:

Lista—Jærens Rev.

Fisket ved Egersund ble svært ujevnt og kortvarig.

Man merket ikke sild lenger øst enn Klettgrunnen. Det ble forsøkt med prøvesett på Siragrunden som også ble avsøkt med ekkolodd uten at man fant sild.

Ved Egersund ble ialt oppfisket vel 91.000 hl settegarnssild. Så å si hele kvantumet er fisket på Klettagrunnen.

Fisket på Klettagrunnen foregikk i tidsrommet 7. til 15. mars. Den 7. mars fikk ca. 100 lag fra 6 til 325, gjs. 72 hl. Neste dag fikk ca. 200 lag fra 5 til 250, gjs. 63 hl samme sted. Den 10. 11, og 12. mars øket deltakelsen sterkt, men fangstene var noenlunde som tidligere. Beste fiskedag var 11. mars da ca. 250 lag fikk fra 10 til 400, gjs. 167 hl tils. vel 41.000 hl. Neste dag øket deltakelsen betraktelig, men dagskvantumet nådde ikke 20.000 hl. Deretter avtok fisket sterkt.

Den 12. mars ble også forsøkt på Løsgrunnen. Beste fangst var 5 hl pr. setning.

Jærens Rev—Tananger og omkring Kvitsøy.

Det foreligger ingen meldinger om at det ble forsøkt med settegarn på disse felter eller at det var sild der.

Vest-, sør- og innom Karmøy.

På disse felter ble oppfisket henimot 500.000 hl settegarnssild. Fisket foregikk fra Ryvingen til Beiningen og ved Ferkingstadøyene. Innenfor Beiningen ble ikke tatt noe settegarnssild å snakke om. Forsøkene på Skidnedal gav således små eller ujevne fangster.

Fisket var best på Karmøys vestsida fra Ryvingen til Jarstein. Fangstene var dog stadig ujevne, men det ble ofte tatt enkeltfangster på natt- og dagsett på tils. 4—500 hl.

Fisket begynte den 20. februar da 10 båter fikk fra 0 til 4, tils. 7 hl SV av Nyvingen. Deltakelsen øket straks til 170 båter som satte fra Svortinga til Håskjærene og ved Ferkingstadøyene. Fangstene var dog fortsatt små. Den 24. februar drog endog 150 båter svarte garn. Også den 25. februar var fangstene små. Fra den 26. februar bedret imidlertid fisket seg, og i uken som endte den 1. mars fisket 4—500 båter ca. 230.000 hl på dette felt. Fisket fortsatte den etterfølgende uke med noenlunde samme deltakelse og samme fangster. Den 5. mars trakk fisket seg også sørover til Fleggjo hvor det ble fisket framover til 8. mars som var beste fiskedag på Fleggjo med ca. 180 fangster mellom 5 og 450, gjs. ca. 150 hl. Den 8. mars var for øvrig fisket nærmest slutt på disse felter. Riktignok forsøkte ca. 50 båter seg også den etterfølgende uke SV av Geitung, men fangstene var små og det oppfiskete kvantum ubetydelig.

Omkring Bokn.

Silden trakk ikke inn omkring Bokn. Riktignok fikk 15 båter som den 6. mars drog nattsett ved Klepp bra fangster mellom 5 og 25 hl

Tabell 1.

Garnfisket. *)

	Uken som endte										Totalt
	1/2	8/2	15/2	22/2	1/3	8/3	15/3	22/3	29/3	5/4	
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Titranfeltet											23.000
Veidholmfeltet											35.000
Gripfeltet											24.000
Baksbotn											12.000
Bjørnsundfeltet											35.000
Onahavet		152.000	158.300	197.450	124.750	29.000		500	3.150	300	58.000
Storholmsfeltet											30.000
Fellesdistriktet											21.000
Goksøyrvika											15.150
Rundefeltet	}233.800										}646.100
Svinøyhavet											
Selje	24.300	6.000		9.000	2.050						41.350
Nord-Vågsøy	12.000	8.000	8.200	9.000	2.000				2.400	250	41.850
Sør-Vågsøy	9.000	9.700	17.700	9.000	3.000	1.500				200	50.100
Davik	3.600	2.500	5.000	3.350	3.000		100			225	17.775
Bremanger	27.500	17.500	20.200	12.500	13.100	5.300	300				96.400
Kinn	12.000	18.000	12.500	4.600	5.000	1.650					53.750
Askvoll	22.000	77.500	23.500	3.350	6.200	3.050	50				135.650
Solund	1.200	16.800	9.800	800	2.200	700					31.500
Austrheim		44.000	15.000	3.350	650	400	300				63.700
Hjelme		16.000	4.100	300	100						20.500
Herdla		21.800	32.500	17.300	7.500	2.500	250				81.850
Fjell		10.300	15.300	8.700	1.500	900	50				36.750
Sund		7.100	12.200	6.250	1.350	100					27.000
Austevoll		6.600	10.200	4.100	1.150	150					22.200

Tabell 1 (forts.)

	Uken som endte										Totalt
	1/2	8/2	15/2	22/2	1/3	8/3	15/3	22/3	29/3	5/4	
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Fitjar		25.000	2.900	500							28.400
Bremnes		4.000	4.100	900							9.000
Bømlo			3.200	14.500	550						18.250
Utsira			29.200	20.500	1.400	3.200	5.500				59.800
Torvestad				78.500	203.700	134.100	4.800				421.100
Åkra				1.100	57.500	134.800	800				194.200
Skudenes			1.100	6.300	180.750	123.400	4.200				315.750
Bokn						4.000					4.000
Eigersund						16 400	76.100				92.500
	345.400	442.800	385.000	411.350	617.450	461.150	92.450	500	5.550	975	2 762 625

* Den distriktvisse fordeling av totalkvantumet nord for Stad er foretatt av oppsynssjef Giske. Det har ikke lyktes å skaffe materiale hvoretter det kan foretas ukentlig distriktvis fordeling nord for Stad.

pr. setning, men neste dag fikk 100 båter fra 0 til 5 hl pr. setning samme sted. Nye forsøk den 8. og 10. mars ga også dårlige resultater slik at fisket ble innstillet på dette felt.

Røvær—Urter og Utsira.

På disse felter ble oppfisket ca. 420.000 hl settegarnssild.

Ved Urter og Sve foregikk settegarnsfisket fra 19. februar til 13. mars. Etter 9. mars var dog fangstene helt ubetydelige. Det deltok opptil 400 lag og deltakelsen var hele tiden stor. Fangstene og dagskvantumet kunne variere meget fra dag til dag. Fangstene var som regel best på nattsett og når det led noe ut på dagen. Beste fiskedag var lørdag den 1. mars da ca. 400 lag fikk fangster fra 20 til 550, gjs. ca. 200 hl.

Fra den 3. mars strakte fisket seg innover til Bjørkeværgrunnen, men silden trakk ikke inn til Røvær. Det ble således ikke settegarnsfiske ved Røvær denne sesong.

Den 7. mars forsøkte få båter seg med settegarn på Nordrevågen på Utsira og fikk opptil 80 hl. Fangstene var ujevne. Framover til 11. mars forsøkte opptil 40 båter seg her, men fangstene var hele tiden ujevne. Det ble oppfisket ca. 9.000 hl settegarnssild på Nordrevågen.

Ved Bømlo og Bremnes.

Settegarnsfisket på feltene ved Bømlo og Bremnes ble helt mislykket. Det ble i tiden 10. til 17. mars forsøkt med såvel dagsett som nattsett ved Gåseskjær og Låttersøy i Sørøyene, ved Beaskjær i Holsøyene og ved Oddegrunnen (Hisken), men resultatet ble kun svak fornemmelse og for det meste svarte garn. Beste resultat var den 15. mars da 4—5 båter ved Låttersøy fikk gjennomsnittsfangster på ca. 80 hl.

Andre distrikter.

I Øygarden utenfor Bergen drev enkelte mindre båter litt spredt settegarnsfiske i løpet av vårsildsesongen som f. eks. ved Fedje, Nordøysund, Blomvåg og Stolmen.

Videre drev en del småbåter i tiden 25. mars til 2. april litt settegarnsfiske på Refvika, i Fåfjorden og Vågsfjorden i Sogn og Fjordane hvor det ble tatt en del ujevne helst små fangster.

I slutten av februar foregikk også litt settegarnsfiske på feltene i Søre Sunnmøre. Fisket begynte 27. februar da det ble tatt fangster på opptil 150 hl. Beste dag var visstnok 1. mars da det ble tatt ca. 50 fangster mellom 20 og 200 hl, gj.s. ca. 90 hl.

Om garnfisket — såvel drivgarns — som settegarnsfisket — vises for øvrig til tabell 1.

III. SNURPENOTFISKET.

Årets snurpenotfiske var meget rikt idet det som nevnt tidligere på det nærmeste ble oppfisket 2.500.000 hl snurpenotsild. Dette er det største kvantum snurpenotsild som hittil er fisket i løpet av en sesong. Ca. 2.000.000 hl var storsild.

Skjønnsmessig kan sies at 5—600.000 hl ble fisket nord for Stad, vel 1.000.000 hl i Sogn og Fjordane, ca. 500.000 hl i Hordaland og ca. 375.000 hl i Rogaland.

Snurpenotfisket begynte ved 4—5 tiden om morgenen den 27. januar 12—15 kv.m. NV av Svinøy. Til å begynne var det bare få snurpere til stede, men flåten strømmet straks til. Utover dagen utviklet seg et rikt fiske som også fortsatte den 28. og 29. på strekningen fra Svinøy til vest av Kråkenes. Det ble tatt mange — helst store fangster på opptil 3.000 hl. Det var få eller ingen snurpere som ikke fikk fangst disse dagene. Enkelte fikk fangst 2 ganger. Ut på kvelden den 29. januar inntrådte delvis værhindring for snurperne. Værhindringen opphørte allerede den 31. januar, og fra denne dag foregikk snurpenotfisket under gode værforhold resten av storsildsesongen.

Den 31. januar ble snurpet vest av Kvanhovden, og de etterfølgende dager ble det meldt om snurping på stadig sørligere felter. I slutten av storsildperioden ble det så å si snurpet på hele strekningen fra Bulandet til Utsira. Over alt var fangstene gode. Gjennomsnittsfangstene lå de fleste dager over 1.000 hl på samtlige felter. Fisket var best på strekningen Nordøyene i Hjelme til Bulandet, men en enkelt dag — den 13. februar — var også en stor fiskedag på Utsirahavet. Det ble ikke forsøkt med snurpenot nord for Stad i denne tid, og sør for Stad fikk man ofte inntrykk av at man valgte fangstfelt like meget av hensyn til avtaksforholdene som av andre grunner.

Om snurpingen på de forskjellige felter i storsildsesongen kan ellers berettes:

Den 31. januar og 1. februar ble snurpet vest av Kvanhovden og i Batalden hvor det ble tatt ca. 60 fangster mellom 300 og 3.000, gj.s. 1.200 hl.

Lørdag den 1. februar begynte snurping ved Bulandet og til helligdagsfredningens inntreden ble tatt ca. 100 fangster mellom 200 og 2.400 gj.s. 1.200 hl på dette felt. Fra og med 3. februar til storsildperiodens slutt ble det snurpet hver dag på dette felt. Det var meget sild til stede og fangstene var gode. Deltakelsen varierte dog sterkt. Følgende fangstdager kan nevnes:

3. februar	ca. 90	fangster	fra 300	til 3.400	gj.s. 1.600	hl.
4.	—	45	—	400 - 3.000	- 1.100	-
10.	—	50	—	200 - 2.300	- 1.300	-
11.	—	40	—	200 - 2.300	- 1.100	-

Den 3. februar begynte snurping i Strømfjorden, omkring Fedje og ved Nordøyene.

I Strømfjorden ble denne dag tatt ca. 30 fangster mellom 400 og 2.600, gj.s. 1.300 hl. Fisket fortsatte framover 12. februar med varierende deltakelse, men hele tiden med gode fangster. Beste dag var den 10. februar da det ble tatt over 80 fangster mellom 250 og 2600, gj.s. 1.100 hl.

Omkring Fedje med Holmengrå, Rautingen og Byrknesøyene foregikk snurping den 3. og 4. samt 8.—15. februar. Fangstene var også her gjennomgående gode. Beste fiskedag var 3. februar da det ble tatt ca. 45 fangster mellom 400 og 3.200, gj.s. 1.200 hl.

Ved Nordøyene ble snurpet den 3., 4., 5. og 12. februar. Deltakelsen var liten, men fangstene var gode.

Den 4., 5., 6. og 8. foregikk snurping på Toftvik. Deltakelsen var forholdsvis stor, men fangstene ble ujevne idet silden sto djupt. Det ble dog tatt flere gode fangster også her.

I Korsfjordavsnittet ble snurpet i dagene 4., 6., 7. og 8. februar og i Selbjørnsfjordavsnittet i dagene 5., 6., 7., 8. og 10. februar. Det ble samtlige dager tatt gode fangster på begge felter, men gjennomsnittsfangstene var noe mindre enn lenger nord.

Den 12. februar ble tatt de første snurpefangster på Utsirahavet. Det var 6 fangster mellom 400 og 2.000, gj.s. 1.000 hl. Neste døgn var størsteparten av snurpeflåten samlet på dette felt hvor over 100 snurpere fikk fangster mellom 150 og 3.000, gj.s. 1.600 hl. De etterfølgende dager var fangstene sterkt avtagende. Den 15. februar lå således fangstene mellom 30 og 1.200, gj.s. 350 hl for 80 lag.

Vårsildfisket ble en skuffelse for snurperne idet silden som nevnt ikke tok inn. Den gikk heller ikke på lys, og vanskelige strømforhold vanskeliggjorde kasting. Fangstene var få, spredte og for det meste små. Når det unntaksvis ble tatt større kvanta, foregikk fisket på havet — således den 17. og 18. februar da det ble fisket ca. 130.000 hl vest av Skotningen, den 22. februar da det ble fisket ca. 65.000 hl nord av Utsira og den 26. februar da det ble fisket ca. 75.000 hl på Svinøyhavet. De øvrige dager i vårsildperioden så det nærmest ut som tilfeldigheter hvem som fikk fangst og hvor fangstene ble tatt. Således ble tatt enkelte helst mindre fangster ved Skotningen den 16., 19. og 21. februar samt 1. mars. Nord av Utsira den 16., 18., 19., 20., 21. og 25. februar, ved Røvær og Sve den 7. og 8. mars samt spredte fangster i Karmsundet på strekningen Beiningen—Tømmervik og omkring Bokn i tiden 1. til 8. mars. I dagene 11. til 14. mars ble også tatt noen små fangster i Førresfjorden.

I det nordre distrikt ble tatt noen få gode fangster mellom 400 og 3.000 hl gj.s. 1.400 hl på Kråkeneshavet i tiden 23.—28. februar og den

Tabell 2.

Snurpenotfisket.

	Uken som endte										Totalt
	1/2	8/2	15/2	22/2	1/3	8/3	15/3	22/3	29/3	5/4	
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Rundefeltet	85.000										85 000
Svinøyhavet	209.200			6.700	74.400						290.300
Vanylvgapet									25.050		25.050
Stadhavet	148.700			27.850	2.850				5.400	800	185.600
Nord-Vågsøy			700		16.300	13.300					30.300
Bremanger	3.900							822			4.722
Kinn	71.200	6.800									78.000
Askvoll	148.600	266.200	137.000								551.800
Solund		96.800	177.700	3.900							278.400
Gulen		54.700	16.100								70.800
Lindås			5.150								5.150
Austrheim		75.400	27.900	5.500							108.800
Hjelme		23.000	6.150								29.150
Herdla		31.200	9.000	3.700							43.900
Fjell		2.300									2.300
Sund		31.500	450								31.950
Austevoll		68.500	1.000	1.600							71.100
Fitjar		56.000	7.550	250							63.800
Bremnes				147.600	1.200	600					149.400
Bømlo				6.700							6.700
Utsira			220.900	77.900	4.400						303.200
Skåre			14.000	2.200		3.200					19.400
Torvestad				3.750	8.300						12.050
Skudenes				12.350	400	13.550					26.300
Avaldsnes						300	550				850
Bokn						13.250					13.250
Kvitøy						350					350
	666.600	712.400	623.600	300.000	107.850	44.550	550	822	30.450	800	2487622

5. mars. Videre foregikk livlig kasting vest av Svinøy den 26. februar hvor det ble tatt flere fangster mellom 400 og 3.000, gj.s. 2.000 hl. Flere sprengete, og neste dag ble det forsøkt forgjeves etter sild på samme felt.

I tiden 25. til 29. mars foregikk en del snurping i Vanylvsgapet hvor det ble tatt enkelte ujevne, helst små fangster.

For øvrig henvises til tabell 2.

IV. LANDNOTFISKET.

Som nevnt tidligere må også dette års landnotfiske karakteriseres som mislykket. Få lag rustet ut, og de som rustet ut ble for det meste skuffet idet silden ikke trakk så langt inn at den kom på kastehold. Det ble dog tatt enkelte slepesteng. De fleste steng var små. Av større steng ble det egentlig kun satt 2, nemlig den 10. februar i Torskangerpollen og ved Hendanenes på h.h.v. 8.152 og 6.248 hl. Av samtlige 68 låser inneholdt kun 19 mer enn 1.000 hl.

Av totalkvantumet landnotsild på 64.488 hl var 57.112 hl stor-sild og 7.376 hl vårsild. 51.647 hl er tatt opp i Sogn og Fjordane, 12.416,5 hl i Hordaland og 424 hl i Rogaland.

Om landnotfisket for øvrig finner man det tilstrekkelig å vise til tabell 3.

Tabell 3. *Tabell over landnotfisket.*

Hvor der stengtes	Antall lås	Når låsene sattes	Når låsene tømtes	Opptatt hl
Selje: Borgundvågen, Fure, Drage, Selje	9	28/3— 2/4	29/3— 4/4	3.940
Sør-Vågsøy: Torskangerpollen, Hen- danes	2	10/2—	20/2—	14.400
Bremanger: Kalvåg, Steinset	3	9/2—15/2	12/2—18/2	1.655
Kinn: Batalden, Lille Bat- alden	5	7/2—18/3	7/2— 1/4	4.528
Askvoll: Værlandet, Bulandet ..	20	3/2—11/2	6/2—18/2	19.219
Solund: Gåsvær, Utvær, Ytter- øy og Hjønnvåg (ytre Solund)	6	3/2— 9/2	5/2—13/2	7.905
Austrheim: Fedje	12	3/2—11/2	5/2—11/2	10.241
Hjelme: Nordøysund, Hernar, Hellesøy	6	3/2—10/2	4/2—10/2	2.018
Bremnes: Alfsvåg, Lindøy, Vor- nes, Lykling	4	15/3—29/3	18/3— 8/4	158
Avaldsnes: Førdesfjorden	1	14/3—	17/3—	424
Tilsammen	68	3/2— 2/4	4/2— 8/4	64.488

V. ILANDBRINGELSE OG ANVENDELSE
AV ÅRETS FANGST.

Om hvor årets fangst er ilandbrakt vises til tabell 4.

Iflg. oppgave fra Noregs Sildesalslag er fangsten anvendt således:

Iset for eksport	922.752 hl
Frosset for eksport	97.873 -
Saltet	1.108.150 -
Sildolje	2.832.338 -
Agn	104.111 -
Hermetikk	183.744 -
Fersk innenlands	65.767 -
	<u>tils. 5.314.735 hl</u>

Tabell 4. Fangstmengde brakt i land i de forskjellige herreder og byer.*)

Ilandbringelsessted :	Ilandbringelsessted :		
Hidra	1.700 hl	Sund	15.200 hl
Vest-Agder	1.700 hl	Fjell	102.000 -
Egersund og Eigersund ..	141.000 hl	Herdla	55.600 -
Sandnes	950 -	Hjelme	14.300 -
Hetland	135.700 -	Austrheim	3.450 -
Stavanger	241.000 -	Hordabø	3.950 -
Strand	1.400 -	Fusa	16.950 -
Rennesøy	2.850 -	Os	30.700 -
Kvitsøy	36.500 -	Fana	14.900 -
Bokn	1.500 -	Manger	2.500 -
Skudeneshavn	52.050 -	Alversund	11.700 -
Skudenes	15.750 -	Laksevåg	26.100 -
Stangeland	43.600 -	Askøy	725.000 -
Kopervik	22.300 -	Bergen	135.500 -
Åkra	156.100 -	Bergen og Hordaland ..	1.529.850 hl
Avaldsnes	51.650 -	Gulen	8.700 hl
Torvestad	710.250 -	Solund	600 -
Skåre	44.935 -	Askvoll	13.600 -
Utsira	100 -	Kinn	1.450 -
Haugesund	474.500 -	Florø	110.200 -
Rogaland	2.132.135 hl	Bremanger	24.750 -
Sveio	22.400 hl	Sør-Vågøy	272.600 -
Bømlo	17.950 -	Sogn og Fjordane	431.900 hl
Bremnes	3.350 -	Sande	119.550 hl
Stord	216.600 -	Herøy	479.750 -
Fjelberg	4.800 -	Ålesund	426.400 -
Kvinherad	8.350 -	Sandøy	63.600 -
Fitjar	18.500 -	Fræna	46.400 -
Strandvik	53.450 -	Kristiansund N.	83.450 -
Austevoll	26.600 -	Møre og Romsdal	1.219.150 -

* For Møre og Romsdal vedkommende er som ilandbringelsessted oppført den kommune hvor silden er omsatt idet man mangler nøyaktigere opplysninger hvor silden er ilandbrakt.

VI. DAGBOK VINTEREN 1947.

Av notbas **Hans O. Vindenes**, Vindenes.

15. januar: I dag samler vi mannskap for å gjøre oss klar til vinterfiske. Enkelte begynte allerede for over en uke siden, men de fleste tar til i disse dager. Man mener at man bør være ferdig til nymåne den 22.

I fjor kom silden først den 1. februar. I år har vi et stille håp om at den kan komme tidligere. Det kan dog bli til at vi må vente til henimot fullmåne. Foreløpig vil vi dog tro det beste.

Det er flere enn før som skal ut, og det er en svær sjau om nøter. Reparasjonsnot er det mindre av enn noensinne. Fabrikkene tjener best på å levere ferdige nøter, og da blir det vanskelig å få vølt de gamle. Syddlig storkuling.

16. januar: Gjør fremdeles klar. Litt bedre vær. Ingen sildemeldinger.

17. januar: Vestlendingene kommer til Bergen. Det er lørdag i morgen. Proviand samt litt dram tas ombord. Bra vær.

18. januar: Fremdeles bra vær. — Man ønsker hverandre godt år o. s. v. — Ingen nyheter.

19. januar: Helg og fin fint vær.

20. januar: Enkelte tar til å gå på feltet. Bra vær. Drivgarnsfiskerne får intet. »King Hakon VII«, som skulle ut med asdic og ekkolodd, er visst havnet på »Baklanje« oppe i Trondheimen for vi hører aldri mer til den. Men sild er det når rederiet Gerhardsen skal ut å gå.

21. januar: Vi tar laus og går nordover. Været er så fint som var det sommerdag. Atskillige båter er på fart til sildefeltene i dag. Meldingen kl. 13 var negativ for hele kysten. Kanskje vi får vente. — Utover ettermiddagen og kvelden er båtene spredt over store strekninger — opptil 50—60 kv.mil av land. Inntil kl. 18.30 berettes bare om ingenting. Det er synd at en slik godværsbolk går forbi uten at man får fatt på silden. — Utover kvelden samles en anseelig flåte av de beste snurperne i Måløy og hilser på hverandre.

22. januar: Ønskevær. Flere og flere kommer ut og plaserer seg fra Feie til Ålesund. Sildeutsiktene er like små. En enkelt driver 180 stk. sild utfor Ona. — »King Håkon VII« anløp Måløy. Den hadde »befaret« 500 mil hav uten resultat. Den gikk igjen i ettermiddag. Vi skulle stå i kontakt med den pr. radio, men har ikke greiet det. Den har antagelig ikke rare greiene. — Man er spent i dag om antallet sild vil øke eller om det bare var et treff.

23. januar: Samme godværet, men flåten ligger for det meste i havn. — Det er i natt fornemmet sild på driv nord for Rundø. En båt 2 hl. Ellers bare noen få silder. Det er dog et tegn. — Over middag tar flåten til å røre på seg. De vil til havs og leite i natt. Ingen har hørt noe fra H. VII. Herregud for en elendighet at den ikke skal kunne gi lyd fra seg. Det spiller dog sannsynligvis ingen rolle, for en større del av snurperne har ekkolodd og er i stand til å leite sjøl. Dessuten blir det drevet med garn over alt i natt. Så lenge været er som nå det er, skulle det gå an å finne og forfølge silden om den kommer.

24. januar: Fremdeles godvær, men ikke nevneverdig sild. Største drivfangst 2 hl. Her er båter ute med drivgarn så langt som det er von

om sild — fra Halten til Egersund. Snurperne ligger spredt overalt fra Feie til Ona. En stor del går og leiter med ekkolodd, men intet resultat. Vi har også kontakt med H. VII. Den krysser farvannet til dels langt til havs, men uten å se noe. Vi er nok for tidlig ute, det er tingen. Bare synd at det gode været skal gå unyttet forbi. Det varer vel ikke så mange dagene til vi får rusk igjen, og da blir det verre å få gjort noe.

25. januar: Godværet fortsetter. Men hva skal vi med det når her ikke er sild? De som er mest nyfikne ekkoloddister, mente forresten at de så sild utpå i natt. Jeg tror det var »ansiktet på ruten« de så. Jeg er redd for at vi får vente ennå en uke til — til 3.—4. februar kanskje. Før blir det nok ikke. Men da blir det spørsmål om vær igjen. Men pokker ta sorgen på forskudd. Til de skivene og smøret vi trenger blir det vel ei råd. — Flåten går sannsynligvis til lands ut på kvelden. Enkelte har nevnt å ankre utpå til mandag. Men så søren om jeg gjør det.

26. januar: Godvær fremdeles. Flåten ligger i havn. Det er jo søndag. H. VII går kl. 19 fra Ålesund for å søke etter sild igjen. De har antakelig lov til å bruke helgen de. Jeg frarådet dem egentlig, men de gikk allikevel. Vi får nå se og høre hva de kan berette i morgen.

27. januar: Til manges forskrekkelse fant de som var utpå silden i natt. De fant den ved 4.30 tiden, og kastingen begynte straks. Store fangster og godt vær. Bare få båter på feltet. Storparten lå i havn i likhet med oss. Vi ble ikke oppmerksom på hva som foregikk før ved 7—8 tiden imorges. Men da var også hinmannen laus. Alle skyntet seg. Godværet holdt, og silden skuffet ikke. Alle fikk sild. Aldri har jeg sett så mange lastete båter. Det var ikke stor sildetyngde, men den som var ble forfulgt av båter med ekkolodd. Silden gikk bra »fløyt«, så det gikk an å ta den. Vi fikk ca. 6.000 hl på 2 båter og var trøyt da vi var ferdige.

28. januar: Godværet fortsetter. Dette er som i 1916. Da var det også stille i ukevis under vintersildfisket. Kastingen fortsatte i dag omtrent som i går. Ferre båter utpå. Det ble straks trangt om leveranse. Vi får levere 1.000 hl til salting, men må vente enda et døgn med resten. Det er nesten uutholdelig når det er sild og vær som nå. — De første som gikk inn, er allerede ute igjen. Men for dem som kom senere blir det vanskelig. Hadde man nå hatt fabrikken på Moltustranda ferdig, så hadde den fra fiskernes side vært betalt på en uke eller mindre. — Det er egentlig forferdelige tilstander når en tenker over det. Flåten øker i antall og effektivitet, men på land foregår alt nærmest som før. Salt transporteres f. eks. ved at man fyller to bötter, tar en i hver hånd og bærer det dit det skal brukes. Silden tas i en stamp fra risten, og stampen dras dit silden skal saltet — nøyaktig som for århundrer siden. — Da sildelaget i sommer fikk telegram fra departementet om at man ikke måtte regne med bistand fra det hvis man senere søkte om materialer til å bygge fabrikker hvor der allerede var fabrikker før, så tenkte jeg: »Fader for-lat dem, for de vet ikke hva de gjør«. Nå tenker jeg ikke slik lenger, men at hinmannen måtte hente dem — for jeg synes de er full av ham. Bevare meg vel for verdier som går tapt slike dager på grunn av manglende avtak. Det er forferdelig.

29. januar: Også i dag er været godt utover dagen, men mot kvelden friskner det på med sydlig vind. Storparten av de snurpere som var ute

i dag fikk sild. Silden trekker sørover. Den var i kveld ved Sendingene — Ytterøy. I morgen er den vel ved Bulandet. — De første som kom inn med last mandag, er i dag inne med last nr. 2. Andre ligger og venter. Denne ventingen på levering har kostet millioner. Håper bare at været ikke blir altfor vanskelig. Driverne fikk bra, men ujevnt med sild i natt.

30. januar: Frisk sydlig vind. Uråd for snurperne å gjøre noe utpå havet. Hermed er det satt en bom for fisket. Det ser ut for at silden ikke søker land så lett. Flåten samler seg i Bulandet og venter på ny.

31. januar: Fremdeles frisk sydlig vind som spaknet litt utpå dagen. Flåten tar til å røre på seg. Enkelte går nord idet det berettes at driverne har fått sild like opp under Stad i natt. Man går dog ikke lenger enn til Batalden foreløpig. Alle som var der fant sild og kastet. De fleste som lå igjen i Bulandet stormkjører til Batalden utover natten. Mange fikk fangst, men også mange gikk glipp av fangst. Været ble brukbart utover natten.

1. februar: Været bedaget seg. Det ble tatt meget sild ved Batalden, men flåten var svær til slutt. Omtrent hele flåten var samlet her. — Ut på dagen ryktes om sild og kasting ved Bulandet. Først gikk enkelte — senere hele flåten — sørover igjen for fulle mugger. Kull- og oljekongene fryder seg. — Det var store sildmengder ved Bulandet og mange fikk sild. — Vi ble igjen ved Batalden og fikk omtrent full last. Det hadde vært råd å få atskillig sild ved Batalden utover natten, men helligdagsfredningen tok til kl. 22, så da måtte vi slutte.

Går til Bergen med silden.

Så er første uken unnagjort.

2. februar: Søndag og pent vær. De fleste snurpere på vei til byen (Bergen) for å få losseordre. Det er imidlertid lettere sagt enn gjort. Alle vil levere der det går snarest, og det er først og fremst Horsøy, Florvåg og Knarrevik. Lossing til salting og ising har alltid vært en sen affære i Bergensdistriktet, og det er ikke bedre nå da der er mange udugelige arbeidsfolk en får fatt i — eller rettere: da det er vanskelig med ordentlige arbeidsfolk. Snurperne vil bli snart ferdige, men det nytter lite å sjau. Det forekommer dessuten ingen forbedringer m. h. t. losseanordningene på disse områder. Det foregår akkurat som før Noa gikk ombord i »Arken«. Sildoljefabrikkene derimot har fått det bra til. Det er nødvendig at de andre kommer etter. 50 hl i timen er for lite i 1947. Her er et godt arbeidsfelt for en frisk kar.

3. februar: Fin fint vær, men frost. Kom nordover til Feie i formiddag hvor vi observerte og registrerte enorme sildmengder. Alt i alt kan det nå hevdes at der er store sildetyngder til stede — i hvert fall fra Batalden til Feie. Den går så tett både dag og natt at det er vanskelig å kaste not uten å få for meget. Da sprenges noten og det går galt. Det er også så pass kalt at silden er tung og vanskelig å berge. Det går svært hardt utover nøtene. Mange har en eller to i filler, og det er vanskelig å få dem reparert. — Det er kolossale kvanta sild som blir tatt slike dager. Alle som ikke sprenger får last —. Forleden gang gikk vi fra Batalden til Stord. I dag fra Feie til Stord. Vi mangler fabrikker!

4. februar: Fremdeles godt vær, men litt slakkere med fisket. Det kommer dog inn mange laster fra de forskjellige felter.

5. februar: Gcdværet holder seg, men det er svart kaldt. Det er

litt slakkere med fisket over alt unntatt Korsfjordavsnittet hvor silden tok seg kraftig opp i dag. De fleste fikk dog sprengte nøter. Silden er mer enn alminnelig rebelsk og vanskelig å berge. Enkelte fikk dog fulle laster. — Lenger nord på kysten SO-kuling.

6. februar: Fremdeles godt vær. Sild i massevis fra Bulandet til Slotterø. Dette ser flott ut. Aldri har vel snurpeflåten arbeidet under likere forhold. Det eneste er at det sprenges nøter i massevis.

7. februar: Godvær, men kaldt. Sild overalt, men jamen knaker det med leveransen.

8. februar: Det samme fremdeles. Kanskje litt slakkere sørpå hvor der er megen sprengning. Nordenfor er silden bedre å arbeide med. Boms og snurpere går helst nordover i dag. Det ser ut som om silden siger inn ved Alden—Værlandssundet. — Leveringsforholdene håpløse i Bergensavsnittet. Vi beordres til Haugesund, og det blir lang vei fra Bulandet. At man ikke skulle hatt ordentlige opplagsplasser her omkring. Vi ligger i Knarrevik og plages. — Har nå fisket ca. 10.000 hl på 2 uker, men har jamnt vært uheldig med leveringen. Forholdsvis heldig med nøtene. Enkelte er omtrent notlaus. Dessuten store garntap.

9. februar: Søndag og fiskerne har fiskeforbud. Alt annet galt gjør de dog. Her leveres sild, gåes til eller fra fiskefeltet og forskjellig annet som forbereder fisket til uken som kommer. — Været er fint. Kaldt.

10. februar: Også i dag fint vær. — I natt er det tatt sild i Straumfjorden og flere andre steder. I dag massevis av sild. Silden er fin å arbeide med. Mange tok last Straumfjorden—Bulandet. Nå må vi gå helt til Haugesund for å levere. Det er litt langt det!

11. februar: Fra Haugesund blir vi beordret til Stavanger. Når vi kommer dit, blir vi sannsynligvis sendt til Egersund. Men det er fint vær, så det må vel gå! Jeg synes dog at det disponeres nokså diktatorisk, og jeg tør slå fast at salgsassistentene ikke alltid er a jour med stillingen på de enkelte leveringssteder. Dette vil vi dog forlange at de er. Det er ikke bare sport å komme med lastete båter som perler på en snor til Haugesund — og når vi kommer til Smørsund, så kommer der lastete båter på nord igjen.

Gud vet hvor de skal hen. Slik disponerte tyskerne, slik disponerer Finnmarkskontoret og nå er Sildelaget gått i gang på samme måten. Jau, man får si at vi kommer oss. Hvordan det står til med fisket i dag gir jeg pokkeren i å vite.

12. februar: I dag ble det tatt en del snurpesild i ytre del av Sogne-sjøen og henimot Holmengrå. Vi kom dog ikke dit etter vår verdensomseiling før på kvelden. — I kveld rapporteres sild ved Sira, og de fleste drar av sted. Vi er imidlertid nettopp kommet sørfra og synes vi får puste ut før vi returnerer.

13. februar: Storfiske på Sirahavet i dag. Vi stakkarar som er igjen blir nesten tussete av å høre på grumheten. — Her nord fikk 5 båter sild ved Svalene. Vi diltet nordover til Bulandet og må si vi var heldige. Fikk 2.500 hl. Hører det er trangt om leveranse, så dette blir nok siste storsilda vår i år. Har 15.500 hl nå.

14. februar: Fremdeles samme gode været. Dette er uten sammenlikning den fineste vinter i manns minne. Riktignok er det kaldt og det spøker for vann for folk på land. Men ellers er det enestående. — Mindre med snurpingen på Sirahavet i dag. En del fangster Bulandet, men det

er vel siste dagen der og for i år. Jevnt bra drivgarnsfiske. Driverne klager over at silden står for nær land, men slik klager ikke vi.

15. februar: Stille og solskinn. Smått på Sirahavet. Observerer sild utfor Hisken. Sprenger noten første kastet. Kaster igjen i siste minutt før kl. 22. Får 700 hl, men får den merkelig nok ikke med som storsild — enda den er håvet før kl. 24. Kloke hoder har funnet ut at der skal ikke kunne meldes inn sild pr. radiotelefon etter kl. 18. De har neppe tenkt at ingen tør ta sjansen å kaste etter kl. 22, og den som er kastet før vil i 99 av 100 tilfelle være håvet før kl. 24. Herren signe deres klokskap så den ikke blir til dårskap oftere.

16. februar: Helg og helgevær, stille og sol.

17. februar: I dag har de kastet bom til den store gullmedalje på Sirahavet. I ettermiddag var det Skotningsfeltet som vakte oppmerksomhet. Der kastet de ikke bare bom, men fikk til dels gode fangster. Dessuten ble det tatt sild lenger nord — utfor Hisken. Vi fikk en forbannet motorskade som bevirket 6—7 timers stans med påfølgende assistanse. Vi kom ikke på fangstplassen før kl. 19,30 i kveld. Vi kom dog tidsnok til å sprengte en not — og det grundig og. Nå har vi bare en hel not igjen. Den får vi gjemme til i morgen. Håper på bedre lykke da!

18. februar: Fremdeles godvær. — Det er mindre med fangstene i dag. Mot kvelden helt smått. »King Håkon VII« rapporterer store sildestimer N.t.V. av Sira. Alle går dit, men finner bare et fler. Ingen kasting. Så er det å returnere nordover til Skotningen igjen. Vi går til Haugesund med ca. 1.000 hl og vil sove ut.

19. februar: Ikke fullt så fint vær. Snøkave og surt. Ikke snurpefangster. De som kastet ved Urter sprengte.

20. februar: Godt vær igjen, men det går med knall og fall. Sjøen er visst for kald. Får man sild i not, går det som oftest galt. Vi sprengte i morges utfor Skotningen. Andre sprengte senere på dagen ved Ferkingstadøyene. Eneste kristelige fangst var »Texaco«s på 1.400 hl. — Det ble kastet hundrevis av nøter på Sirahavet, men bare bom. — Møringene fikk det plutselig med at det var gode sjangser på Møre. Vi andre er også klar over at det er helg på søndag, men holder oss fremdeles her sør. Møringene går nordover så himmelen er svart av røyk. Lykke til!

21. februar: I dag fyller prins Harald året sitt i solskinn og stille. — En av møringene som for nord i går, kom borti sild i Bulandsavsnittet og kastet. — De øvrige fortsetter for fulle mugger. Her sør har det vært bomkast i hundrevis og 2 fangster så vidt meg bekjent. — Her er en del sild til stede, men nå er den blitt treg. Det må være det kalde været som gjør det. Ikke en gang i kveldsmålet vil den opp endog det er nymåne. Det er noe uvanlig. — Ja, ja, det er ikke råd med det. Vi får tenke til bake på de ukene da der var sild i massevis og da det gikk an å ta den. De fleste har nå »berga tur« som vi sier.

22. februar: Møringene som gikk nordover kom over sild utfor Hemandes og Sildstøbotten og fikk til dels bra fangster. Her sør ble det kasting nord av Sira ut på natten. Det var riktig bra med sild til stede, og mange fikk fine fangster. Dessuten er det tatt sild i Feifjorden og Straumfjorden, så alt i alt er det en god sildedag på spredt felt. — Garnfolkene ved Urter får lite så vidt jeg forstår. — Det er vel bomsen som spiller basen. De farer som humlen fra kast til kast og suger nettoen

både her og der. Men de har absolutt sin berettigelse. — I kveld en del fangster nord av Sira. Men kl. 22 kom helgen.

23. *februar*: Helg og fryktelig kaldt.

24. *februar*: I dag er det litt vind og dårlig arbeidsvær på feltene. Dessuten ualminnelig kaldt. På Øst- og Sørlandet er der isblokade. Heromkring er det vannmangel. Godværsmedaljen har altså sin bakside den og. Vi f. eks. er satt ut av funksjon på grunn av forkjølelse blant mannskapet. Slik er det med flere. Lange vakter i kaldt vær er en påkjenning. Det er som blodet bunnfrys i en.

25. *februar*: I dag er det omtrent stille igjen. Snurperne har hverken fått sild sør eller nord i nat. Det er for meget straum og så står silden for dypt — sies det. I formiddag rapporterte en driver at der var sild nord for Svinøy. Snurperflåten som lå utfor Stad stimet straks til stedet. Det ble også en del kasting, men ingen fangster. Storparten av flåten forlot Haugesundfeltet ved middagstider for å gå nordover, men ved 16-tiden ble observert sild ved Sve av dem som lå igjen. Det ble kastet, sprengt og ordnet opp. Resultatet ukjent for oss idet vi fortsetter nordover. Mange snur sør igjen. Andre snur sør — nord og sør igjen. Det er ikke greit å være menneske. Man kan imidlertid ikke være mer enn et sted om gangen. Og ikke er det så avgjort om jeg var den heldige om jeg var ved Sve heller. Vi går derfor nordover og tror at samvittigheten er i orden.

26. *februar*: Fint vær på Svinøyhavet hvor vi befinner oss. I 11-tiden tok det til med sildeåter her. Det var rimelig ansamling og mange fikk last. Vi på vei til Florø Sildolje med 2.200 hl. Hvordan det står til sørenfor i dag, må Vår Herre vite. Jeg går ut fra at de er på vei nordover. Særlig da oppsynet tok til i går kveld å håndheve forbudet mot snurping fra 2 timer etter solens nedgang uten at man lå forankret. De fleste var visst i den formening at dette tullet var slutt nå. Det burde i hvert fall vært gitt dispensasjon fra forbudet, synes jeg. Men pokkeren måtte ergre seg hvis bare godværet ville vare. Men det tar vel slutt nå. I kveld meldes SO kuling overalt — Møre unntatt. Har nå fisket ca. 20.500 hl til og med i dag, og da kommer det seg jo.

27. *februar*: Vi lossar. I dag er det slakt på alle fronter. Et par slumper på Svinøyhavet er alt. Været er brukbart der nord, men på Haugesundfeltet er det kuling.

28. *februar*: Pent vær på Svinøyhavet og en del kasting på spredte åter. Enkelte fangster. Vi 1.600 hl, i 2 kast. Vi var heldigvis alene om det. Andre var 2 og 2 i lag. — Men så blir det å gå like til Bergen med lasten, og det er temmelig lang vei det. Ingen får sjangse til å losse på Møre. Der er litt garnfiske, og det er mer enn nok til de leveringsplassene som finnes der. Tusinder, ja hundretusinder av hektoliter er gått tapt grunnet leveringsvanskeligheter dette år. Statsråd Carlsen bør vite det.

1. *mars*: Frisk nordvest på Svinøyhavet. Mindre bra vær og kun en fangst. På Haugesundfeltet 2—3 fangster tatt på lys. Det klages over at silden står dypt — som vanlig i kaldt vær. Dessuten meget strøm. Godt settegarnsfiske Karmøys vestsida.

2. *mars*: Søndag. Godt vær her på Bergenskanten. Snurperne kommer fra Haugesundfeltet og går nord. De nytter helgen til å skifte felt. Får håpe de gjør rett. Vi er utlosset kl. 18. Går nord igjen. Får håpe på en »kjenning« til der nord.

3. mars: I dag er været mer rusket. Nord for Stad er det ikke arbeidsvær. — I Karmsundet—Skitnedal — er det tatt 4 fangster på lys i natt, opptil 900 hl. Jeg synes nesten det måtte være ulovlig av silden å trekke sør forbi Skudenes i denne kulden, men slik er det. — Flåten som er på Møre går sørover igjen. Det blir folksomt omkring Haugesund. Alle garnfiskerne fra Vest-Agder og omkringliggende distrikter er også gått dit. Det har nemlig hittil vært svart ved Egersund. Det blir således en folkeskare av de sjeldne. Blir det bare sild, så går det vel. Men når det er lite sild, skal så å si alle være på samme plassen — og da blir det trangt. Vi er blant dem som går sør igjen.

4. mars: I kveld er omtrent hele snurpeflåten samlet i Karmsundet. Der er en skog av master og et hav av lys, men lite av sild. Jeg har hørt om 2 fangster på Breivik. Det er det hele. Møringene er forbannet fordi de gikk sørover. Vi andre vet ikke ennå hva vi skal være. Vi vil gjerne i lengste laget tro at vi gikk den riktige veien. Tiden vil vise det. Blir det stilt og sol, så finner vi gjerne sild »utpå sjøen«. Det ser ikke ut som om tyngden tenker å søke inn til lands som vi er vant til — i alle fall i tidligere år. Den holdt seg forresten godt utpå i fjor også. Det blir således å håpet på godt vær fremdeles. I dag har det vært en del nordvest og sjørusk. I kveld er det spakere.

5. mars: Det ble i alt tatt 10—12 snurpefangster i Karmsundet i natt. Det skal imidlertid være loddet sild på Møre, så møringene halser rundt og farer nordover igjen som om hinmannen var i helene på dem. Her er forresten så ugudelig trangt om plassen her sør at det er til å bli overgitt av. — En redningsskøyte rapporterer å ha sett sild utfor Loddersy i dag. Ja, stakkarar, de får nå tro at de ser »eit kvart« de og. De ligger meget godt og driver dank til Guds velbehag, så om de slår en bolt i blant, får det være dem tilgitt. — I kveld er det frisk sydlig. Vi er ikke vant med vind i år og er svært hårsår når vi kjenner det blåser. Man får en del botnegarnsild Skudenes—Åkrehavn.

6. mars: Det ble noen få fangster i natt. Den største 900 hl. Jamen må det kalles smått når den ene tas i Ferkingstadøyene, nr. 2 Kvitsøy, nr. 3 Skitnedal og nr. 4 ved Skålbu. Utenom er det hundreder av båter som ingen ting får. — Garnfisket er mislig. Det beste er ved Ferkingstadøyene og Klepprenden. — Været bedaget seg utover dagen, og flåten forlot sine lyseplasser. Skulle ikke forundre meg om man finner dagsild. Går ut for Røvær og Utnøringen. — Det ble imidlertid ikke sild med dagen. Derimot ble det tatt en del fangster småsild på innsiden av Røvær. Ellers er det visst svært elendig. — Møringene som gikk nordover finner heller ingen ting. Så de kommer vel snart igjen!

7. mars: Svært smått snurpefiske i natt. Noen ubetydelige fangster i Karmsundet. Det ligger båter nord i øyene, men de får intet. — Garnfisket helst mislig. Ved Urter trekker en hel del båter bra på nattsett, men mislig på dagsett. Ved Utsira trekker noen få båter bra på dagsett. Størsteparten av snurpeflåten styrer mot Utsira, men ingen finner noe. Det ryktes om sild på Sletta, men når vi kommer fram er intet å finne. Ved Ytterøyene har en båt fått 300 hl småsild. Andre båter lærte, men ble for sene. — Snurperne tar seg lyseplasser utover kvelden.

8. mars: Ingen snurpefangster i natt. Garnfisket også smått. Snurpeflåten ligger og driver utfor Røvær. Ved middagstider ryktes om svære greier nordnord. De som er nordnord har kastet, men her ligger

vi. Det blir for sent for i dag, og i morgen er det søndag. — Størsteparten av flåten her sør går til Haugesund.

9. mars: Fint vær. Snurperne går nordover. Det berettes at det var meget sild vest av Olderveggen i går. De fleste fikk fangster. En del fikk småsild, andre fin sild. Håper på morgendagen.

10. mars: Frisk SV vind i dag. Båtene ankrer. I Haugesundsdistriktet merket man ikke sild på lys i natt. En settegarmsbåt trekker bra fangst ved Frøyskjærene.

11. mars: Stille, men høy sjø. Båtene var utpå, men så kom kuling fra NV. Det ser ut som vi skal få igjen for alt godværet vi har hatt før i vinter.

12. mars: NV. kuling og landligge.

13. mars: Sydlig frisk bris og snøkave.

14. mars: Fint vær, men en del sjø. Båtene går ut fra Svinøy til Kvanhovden. Ingen merker noe. Garnfiskerne drar svarte garn på samtlige felter. Utpå dagen går båtene hjem for å legge opp. Fisket ansees for slutt.

15. mars: Hele snurpeflåten som har vært nordenfor stormet sør Hjeltefjorden i dag. De mener det er slutt og vil heim. Men det er en viss risiko å slutte så pass tidlig. Det kan ennå bli sild.

Sesongen i år er den beste på 30 år hva været angår. Det har også vært sild å få — etter min mening ikke fordi det har vært så meget av den, men fordi fangstmulighetene på grunn av værforholdene har vært aldeles enestående. Ja storsild må det vel sies å ha vært meget av, men av vårsild var det i år som i fjor og som det som regel alltid er når det er kaldt og sydost vind. Da blir det nemlig lite.

Leveringsforholdene lammet og hemmet fisket meget under storsildfisket. Det ble lange kjøringer landet langs for å få levere. Her er dog trass i alt — som alltid — en del båter som har gjort det godt. De beste har over 20.000 hl, men det er få. Flertallet ligger nok på under 10.000 hl og helst omkring 7—8.000, for de middels heldige. — Det har vært en kolosal påkjønning på nøtene. Når det er kaldt, er nemlig silden alltid vanskelig å berge. Sprengte nøter har hørt til dagens orden. Jevnt over må man vel si at fiskerne har hatt noenlunde lønn for strevet.

Deltakelsen i fisket

Etter innmeldingene til oppsynet deltok følgende lag i årets vintersildfiske:

Drivgarnslag 335 (419), settegarnslag 685 (775), landnotlag 28 (107), snurpenotlag 210 (262) samt følgende kombinerte lag:

Driv- og settegarnslag 267 (241) og snurp- og landnotlag 32 (103).

Med disse lag deltok ialt 12.714 mann (15.115).

I parentes er angitt de tilsvarende tall for sesongen 1946. En sammenligning med deltakelsen under okkupasjonen antas ikke lenger å være av interesse. Interesserte kan herom henvises til forrige års beretning.

I tillegg til ovennevnte lag kommer bommerne eller hjelperne. Det var ialt 108 »rene« hjelperlag. Dessuten deltok 17 kombinerte seilere og hjelpere og 149 kombinerte garn- og hjelperlag. De sistnevnte lag vil dog gå igjen blant garnlagene.

Etter oppsynets oppgaver synes deltakelsen å ha avtatt siden 1946. Dette er dog ikke riktig. Det er innmeldingene til oppsynet som er ennå dårligere enn foregående sesong. Deltakelsen var nemlig noenlunde som foregående sesong. Dette vil framgå av nedenstående sammenstilling av deltakende lag som har levert fangst til Noregs Sildesalslag og de lag som har meldt sin deltakelse til oppsynet. S. betegner Noregs Sildesalslags og O. oppsynets oppgaver.

Også i år gjelder det at Noregs Sildesalslag regner lagene etter utrustersens hjemsted, mens oppsynet regner lagene etter hovedfarkostens hjemsted.

For snurpernes vedkommende er det således også etter Noregs Sildesalslags oppgaver en tilbakegang fra foregående sesong — nemlig med 12 lag.

For garnlagenes vedkommende foreligger en ubetydelig økning etter Noregs Sildesalslags oppgaver — nemlig med 13 lag.

Legger man Noregs Sildesalslags deltakelsesoppgave til grunn

Fylke:	Snurpenotlag				Garnlag			
	1946		1947		1946		1947	
	S.	O.	S.	O.	S.	O.	S.	O.
Finnmark	—	1	1	—	—	1	—	—
Troms	6	6	5	4	—	—	—	—
Nordland	7	5	1	1	6	5	2	1
Nord Trøndelag	—	—	—	—	2	1	—	—
Sør Trøndelag	3	4	3	4	45	36	48	25
Møre og Romsdal	76	62	71	62	465	242	472	208
Sogn og Fjordane	9	12	12	8	204	157	229	155
Bergen	23	23	26	12	2	2	3	2
Hordaland	88	79	78	64	315	252	329	247
Rogaland	59	59	62	49	645	587	627	534
Vest-Agder	—	1	—	2	158	128	142	96
Aust-Agder	—	—	—	—	10	11	10	7
Telemark	—	—	—	—	—	—	1	—
Vestfold	—	—	—	—	—	—	1	1
Buskerud	—	—	—	—	1	1	1	1
Østfold	—	—	—	—	10	11	11	10
Oslo	2	10	2	4	—	—	—	—
tils.	273	262	261	210	1863	1434	1876	1287
for lite innm.		11		51		429		589
Sum	273	273	261	261	1863	1863	1876	1876

samt gjennomsnittsbemanningen etter oppsynets oppgaver, skulle bemanningen på snurpenotlagene og garnlagene samlet utgjøre 16.700 mann. Det samlede antall mann som deltok i årets vintersildfiske vil da formentlig kunne settes til ca. 18.000 mann.

Det må beklages at innmeldingene til oppsynet er så ufullstendige som de etter foranstående er. En medvirkende årsak til dette var nok det gode vær. Når det er sild å få og været er fint, er det forståelig at mange unnlater å melde sin deltakelse til oppsynet. De finner ikke å kunne kaste bort tid på dette. Derfor kan de ikke klandres — særlig ikke når de ikke er forpliktet til å foreta sådan innmelding. Det er imidlertid på høy tid at innmeldingsplikten blir lovhjemlet — og det er å ønske at det må skje til kommende sesong. Fiskeflåten gjennomgår akkurat nå en rivende utvikling — ikke minst hva tekniske hjelpemidler som radiotelefon, ekkolodd og motorisering av fangstbåter angår. Det ville vært ønskelig å registrere denne utvikling fra år til år. Så vidt skjønnes vil dette for vintersildfiskets vedkommende best kunne gjøres ved at opplysningene hver sesong innhentes i forbindelse med innmeldingene til oppsynet.

Tabell 5.

Drivgarnslag fordelt etter hovedfar-

Fra hvilket fylke	Hoved-								
	I alt	Verdi kr.	Art			Gj.sn. laste- evne	Særlig		
			m/k	m/sk	m/å		Elek- trisk lys	Radio- mottakere	
						Ant.	Kr.		
Sør-Trøndelag	16	668 000	14	2	—	475	15	14	6 200
Møre og Romsdal	153	5 950 000	153	—	—	455	146	120	46 800
Sogn og Fjordane	93	2 500 000	54	35	2	335	73	61	24 000
Bergen	1	60 000	1	—	—	800	1	1	500
Hordaland	72	2 315 000	40	31	1	490	72	66	26 500
I alt	335	11 493 000	262	68	3	425	307	262	104000

Tabell 6.

Settegarnslag fordelt etter hovedfar-

Sør-Trøndelag	2	135 000	1	1	—	425	2	—	—
Møre og Romsdal	5	125 000	5	—	—	235	5	5	1 500
Sogn og Fjordane	31	648 000	9	16	2	235	18	16	5 500
Hordaland	96	1 385 000	7	78	11	235	51	68	26 000
Rogaland	445	6 360 000	8	372	65	260	339	297	111000
Vest Agder	88	1 280 000	—	85	3	275	76	54	20 000
Aust Agder	7	92 000	—	7	—	275	7	5	2 000
Vestfold	1	50 000	—	1	—	350	1	1	400
Østfold	10	165 000	—	10	—	280	9	6	2 500
I alt	685	10 240 000	30	570	81	255	508	452	168900

Tabell 7.

Driv- og settegarnslag fordelt etter hovedfar-

Nordland	1	25 000	1	—	—	400	1	1	400
Sør Trøndelag	7	242 000	4	3	—	305	7	7	2700
Møre og Romsdal	50	1 513 000	50	—	—	380	48	44	17 000
Sogn og Fjordane	31	579 000	11	18	2	235	23	16	6 000
Bergen	1	82 000	—	1	—	650	1	—	—
Hordaland	79	1 940 000	20	57	2	335	70	70	26 000
Rogaland	89	2 690 000	7	82	—	360	89	79	31 000
Vest Agder	8	250 000	1	7	—	425	8	8	2 700
Buskerud	1	20 000	—	1	—	400	1	1	400
I alt	267	7 341 000	94	169	4	345	248	226	86 200

kostens heimstadfylke, utstyr m. m.

farkoster				Lettbåter		Drivgarn		Settegarn		Antall	
utstyr											
Radio-sendere		Ekkolodd		Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Lag	Mann
Ant.	Kr.	Ant.	Kr.								
—	—	1	11 500	16	4 500	1 086	195 000	—	—	16	136
16	70 000	2	22 500	123	38 500	7 545	1 480 000	—	—	153	1 332
3	9 500	—	—	73	18 000	3 983	827 000	—	—	93	674
—	—	—	—	1	300	50	15 000	—	—	1	9
1	4 000	—	—	68	18 200	3 241	687 000	—	—	72	514
20	83 500	3	34 000	281	79 500	15 905	3 204 000	—	—	335	2 665

kostens heimstadfylke, utstyr m. m.

2	11 000	—	—	1	250	—	—	90	13 500	2	14
—	—	—	—	5	1 750	—	—	134	19 500	5	30
1	2 000	—	—	8	2 000	—	—	878	153 000	31	179
—	—	—	—	5	1 000	—	—	2 929	473 000	96	519
2	7 000	1	11 000	1	200	—	—	15 412	2 010 000	445	2 310
—	—	—	—	—	—	—	—	3 303	417 000	88	461
—	—	—	—	—	—	—	—	240	30 000	7	36
—	—	—	—	—	—	—	—	30	4 500	1	5
—	—	—	—	—	—	—	—	366	50 700	10	58
5	20 000	1	11 000	20	5 200	—	—	23 412	3 171 700	685	3 612

kostens heimstadfylke, utstyr m. m.

—	—	—	—	1	200	50	7 000	40	6 000	1	8
—	—	—	—	7	2 300	315	53 000	218	33 000	7	46
1	5 500	1	11 000	38	13 200	2 320	396 000	1 192	142 000	50	391
—	—	1	12 000	24	6 000	862	166 000	829	143 000	31	190
1	3 500	—	—	1	200	45	10 000	70	10 000	1	8
1	4 500	2	23 000	69	15 000	2 606	485 000	2 729	381 000	79	509
10	35 000	—	—	80	17 000	2 714	528 000	4 066	570 000	89	563
1	3 500	—	—	4	600	274	49 000	339	47 000	8	47
—	—	—	—	1	200	35	5 000	35	3 500	1	6
14	52 000	4	46 000	225	54 700	9 221	1 699 000	9 518	1 335 500	267	1 768

Tabell 8.

Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster											
	Antall	Verdi kr.	Art		Gj.sn. lasteevne hl	Elektrisk lys	Særlig utstyr					
			m/s	d/s			Radiosendere		Radiomottakere		Ekkolodd	
							Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.
Troms	4	700.000	4		1.725	4	2	8.000	1	400	1	10.000
Nordland	1	150.000	1		1.100	1			1	400		
Sør Trøndelag	4	850.000	4		1.550	4	4	22.000			2	24.000
Møre og Romsdal	62	11.800.000	26	36	1.965	61	56	284.000	6	2.500	40	428.000
Sogn og Fjordane	8	1.000.000	6	2	1.500	8	4	26.000	4	1.800	1	14.000
Bergen	12	2.500.000	11	1	1.700	12	8	47.000	4	1.800	4	42.000
Hordaland	64	8.800.000	55	9	1.450	64	35	190.000	29	12.500	17	211.000
Rogaland	49	7.500.000	31	18	1.765	49	42	210.000	7	4.200	20	221.000
Vest-Agder	2	350.000	2		1.450	2	2	12.000				
Oslo	4	780.000	3	1	1.900	4	3	18.000	1	400		
I alt	210	34.430.000	143	67	1.670	209	156	817.000	53	24.000	85	950.000

Tabell 9.

Snurpe og landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

Sogn og Fjordane	18	425.000	14	4		13			9	3.100	1	12.000
Hordaland	12	180.000	8	2		7			7	2.700		
Rogaland	2	130.000	2			2	1	4.000	1	400	1	12.000
I alt	32	735.000	24	6		22	1	4.000	17	6.200	2	24.000

Tabell 8 (forts.).

Snurpelag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Lettbåter				Notbåter				Snurpenøter		Antall	
	m/ motor		u/ motor		m/ motor		u/ motor		Antall	Verdi kr.	Lag	Mann
	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.				
Troms	1	3.500	3	1.600	5	40.000	3	8.500	8	140.000	4	79
Nordland	1	3.000			2	17.000			2	25.000	1	18
Sør Trøndelag . .	4	11.500			8	55.000			9	135.000	4	76
Møre og Romsdal	48	150.000	14	12.000	124	936.000	3	8.000	137	1920.000	62	1 223
Sogn og Fjordane	1	3.000	7	2.800	11	77.000	5	8.500	15	250.000	8	150
Bergen	9	30.000	3	1.500	20	170.000	4	7.500	26	425.000	12	233
Hordaland	31	92.000	33	12.500	93	706.000	35	75.000	121	1775.000	64	1 184
Rogaland	25	120.000	24	12.000	65	538.000	32	64.000	102	1560.000	49	938
Vest-Agder	2	6.500			3	22.000	1	1.500	4	55.000	2	38
Oslo	1	3.500	3	2.000	6	53.000	3	7.500	10	165.000	4	81
I alt	123	423.000	87	44.400	342	2614.000	86	180.500	434	6450.000	210	4.020

Tabell 9. (forts.)

Snurp og landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.

	Fangstbåter									Landnøter:		Lag		
	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Mann		
Sogn og Fjordane	—	—	29	7.700	24	175.000	25	22.000	22	150.000	44	190.000	18	224
Hordaland	—	—	16	3.800	6	45.000	19	20.000	11	95.000	18	100.000	12	132
Rogaland	—	—	3	800	2	13.000	2	3 500	4	40 000	2	7 000	2	34
I alt	—	—	48	12.300	32	233 000	46	45.500	37	285.000	64	297.000	32	390

Tabell 10. Landnoilag fordelt etter hovedfarkostens heimsladfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Dekkede og åpne hovedfarkoster		Lettbåter		Fangstbåter				Landnøter		Lag	
					m/ motor		u/ motor					
	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Mann
Sogn og Fjordane.....	15	190.000	30	5.500	20	70.000	19	15.000	70	285.000	19	130
Hordaland	13	170.000	23	3.500	5	50.000	22	16.000	38	150.000	13	129
Ialt	28	360.000	53	9.000	25	120.000	41	31.000	108	435.000	32	259

Redskapssituasjonen - Berging av settegarn

I. REDSKAPSSITUASJONEN.

Til sesongen ble delt ut 75 snurpenøter. Dette var ikke tilstrekkelig til å dekke alle ønskemål, men det var allikevel et pent tilskudd av nye nøter.

Videre ble delt ut ca. 4.400 drivgarn og ca. 6.000 settegarn. Regner man garnas gjennomsnittlige levealder til 4—5 år, skulle dette kvantum ikke være tilstrekkelig til å dekke hva der gikk ut foregående år. I 1946 hadde således de lag som meldte sin deltakelse til oppsynet til sammen 31.541 drivgarn og 31.408 settegarn. Da dessuten ca. 20 % av de deltakende lag ikke meldte sin deltakelse til oppsynet, var den deltakende garnmengde ennå større. Allikevel er ikke den gjennomsnittlige garnmengde pr. deltakende lag iflg. innmeldingene til oppsynet gått ned fra forrige sesong når unntas drivgarnslagene. En sammenlikning mellom den gjennomsnittlige garnmengde i 1940, 1946 og 1947 antas å ha interesse.

År	Drivgarnslag	Settegarnslag	Drivgarn- og settegarnslag	
	Antall garn	Antall garn	Antall	
			Drivgarn	Settergan
1940	44	36	30	31
1946	56	31	34	31
1947	47	34	34	35

Ved sammenligningen må man ta i betraktning at i 1940 kunne de deltakende lag ha garn på lager hjemme som ikke var meldt til oppsynet. Dessuten hadde de adgang til å kjøpe fra ordinære utsalgssteder. Bortsett herfra skulle sammenligningen vise at situasjonen ikke hadde forverret seg fra sesongen 1946. Etter oppsynets oppgaver var videre situasjonen i 1947 heller bedre enn under sesongene 1941—45. Dette synes påfallende og er vanskelig å forklare. Enten har klagene vært

større enn de reelle behov tilsa eller også har fiskerne vært usedvanlig flittige til å reparere på gamle redskaper. Kvalitetsmessig sett kan formentlig heller ikke redskapene ha vært så rent ille i 1947. Som før nevnt, var det oppfiskete kvantum rekord i vintersildfiskets historie hittil. Dette ville formentlig ikke vært mulig hvis redskapene hadde vært så dårlige som man vanligvis hevder.

Om redskapstap og skader kan opplyses:

Det var mange sprenge nøter og stor notskade ved sesongens begynnelse.

Tapene av drivgarn betegnes vanligvis også som store. Også her var tapene størst ved sesongens begynnelse og særlig da i det nordre distrikt. Man har ikke sikre tapsoppgaver. De to trygdelags tapsoppgaver antas dog å være opplysende. Oppgavene viser:

Lagets navn	Antall garn		Tapsprosent
	trygdet	tapt	
Rogaland Drivgarnstrygdslag	2839	479	17
Møre og Romsdal Vegntrygdslag.	10704	2582	24
For begge	13543	3061	23

I Rogaland Drivgarnstrygdslags oppgaver er kun medtatt garn som i sin helhet er tapt. I Møre og Romsdal Vegntrygdslags oppgaver er også medtatt tap av busser som kan erstattes etter lagets lover. Man må etter dette kunne sette tapsprosenten for drivgarn til ca. 20.

Også tapene av settegarn var ganske store trass i det gode vær. Det var de vanskelige strømførhold og klasedannelser som var årsak til dette. Man har dog ingen pålitelig målestokk for tapene.

II. BERGING AV SETTEGARN.

Det ble også denne sesong drevet organisert berging av settegarn ved anlegget i Ravnefjellsbukta ved Egersund. Det ble ialt berget 55 garn. Det viser seg å være vanskelig å få balanse i driften. Dette skyldes at mange fiskere synes at de fastsatte bergelønnssetninger er i høyeste laget.

På strekningen Kvitsøy—Espevær var det heller ikke denne sesong en organisert berging av settegarn. Oppsynets funksjonærer i Røvær utførte dog et ganske godt arbeide med små midler.

Ved tilfeldig berging ble ialt berget 261 garn.

Bergegodsforvaltningen som helhet gav et overskudd på kr. 531,93.

Sunnhetstilstanden

Fra de innkomne beretninger fra fiskerilægene hitsettes:

Distriktslæge J. Thorkildsen, Kopervik:

»Sunnhetstilstanden under årets sildefiske har vært bra. Der opptrådte mot slutten av fisket en forkjølelseepidemi som visstnok var en lettere influensa og som fikk meget stor utbredelse. Sykdommen begynte med intens hodepine og høy feber — ofte ledsaget av leddsmerter og lettere bronkitter. Den gikk over på en ukes tid, og komplikasjoner av noen art hørte til sjeldenhetene.

I Kopervik ble behandlet 49 fiskere med ialt 60 konsultasjoner og 12 sykebesøk. De behandlede sykdommer var foruten influensa mindre panaritier, sår og impetigo.

Der ble ikke behandlet noen fisker for ulykke under fisket.

To fiskere ble innlagt på Kopervik sykehus.

Distriktslæge Wilhelm Bøe, Skåre:

»Der har i år vært omtrent den samme sykkelighet som tidligere år. Det som har forårsaket mest sykkelighet, har vært influensa. For øvrig har det vært de alminnelige forekommende lidelser som svullefingrer etc.

Noen alvorlige ulykker ute på feltet kjenner jeg ikke til.

Kostholdet er nå som før krigen.

Distriktslæge Omvik, Finnås:

»Sunnhetstilstanden under stor- og vårsildfisket 1947 må karakteriseres som meget god. Medvirkende hertil var sikkert den omstendighet at fisket foregikk under usedvanlig gode værforhold. En unngikk av denne grunn i stor utstrekning de vanlige forkjølelssykdommer med komplikasjoner i form av bronkitt, lungebetennelse etc. Smittsomme sykdommer spilte også liten rolle under fisket.

Alvorlige skader under fisket så jeg lite til. Derimot var finger-skader vanlige. Jeg må i denne forbindelse få peke på at fiskeflåten i større utstrekning enn tilfelle er nå bør utstyres med det mest nødvendige av bandasjemateriell og sårmidler til førstehjelp. Likeledes bør fiskerne

selv læres opp til å ta litt mer hensyn til slike tilsynelatende ubetydelige fingerskader enn de nå gjør. Selv om tiden under fisket er kostbar, så tror jeg nok mange senere har måttet angre at de ikke i tide har fått stelt et lite sår — ofte med tap av en finger eller to til følge.

Hva de hygieniske forhold angår, så kan jeg ikke med min beste vilje si annet enn at disse stort sett er alt annet enn gode. Gode kan de heller ikke bli når så vidt mange stues sammen i forholdsvis små fartøy. Smittemulighetene for f. eks. tuberkulose må sies å være rent ideelle. En stor hjelp vil det derfor bli når nå loven om vaksinasjon mot tuberkulose antagelig kommer i nærmeste framtid. Jeg har talt med mange fiskere om dette og har det inntrykk at fiskerne selv nå er oppmerksom på saken og er interessert i å få utført vaksinasjon i størst mulig utstrekning.

Den største plage under fisket mener jeg var »urenslighetssykdommer« som f. eks. skabb. Anledningen til personlig hygiene er liten ombord i våre fiskefartøyer. Har en av mannskapet f. eks. skabb ved fiskets begynnelse, så skal det godt gjøres at ikke samtlige smittes i løpet av de uker fisket pågår. Forholdene er i så måte bedre i de større snurpefartøy enn i de som regel mindre garnfartøy.

Kostholdet er så vidt jeg kan forstå nå langt bedre enn for noen år tilbake. Interessen for og forståelsen av riktig kosthold er tydelig merkbar«.

Distriktslæge Gathe, Sund og Austevoll:

»Sunnhetstilstanden blant fiskerne under vintersildfisket i Sund og Austevoll må karakteriseres som meget god. Der ble behandlet et par mindre skader og noen mer eller mindre sterke forkjølelsessykdommer — hvorav en med lungebetennelse og en med øresvull.

På kontordagene på Glesvær møtte der kun et par pasienter.

Det var denne sesong »vært få fiskere stasjonert i distriktet«.

Læge A. Gjelstein, Fjell:

»Helsetilstanden mellom fiskarane har vore god. Etter mitt skyn det beste på mange år. Men dei tronge lugarane får vel bera ansvaret for at influensa ofte griper uvanleg hardt om seg når først ein av mannskapet blir smitta«.

Distriktslæge S. Kveim, Manger.

»Fisket i mitt distrikt varte siste vinter så kort tid, at det er blitt liten anledning til å sette seg noe særlig inn i de hygieniske forhold«.

Distriktslæge Hallvard Natvik, Gulen:

»Fyrst langt ut i sesongen fekk eg melding om at eg skulde fungera som fiskerilækjar, og etter den tid hadde eg ikkje arbeid, så eg har heller ikkje noko å melda«.

Distriktslæge Giske, Solund:

»Noen større samling av sildefiskere i Solund-distriktet fantes bare i de første dager av februar. Det foregikk da et rikt fiske i Straumfjorden, og en rekke båter var stasjonert i distriktet (Kolgrov). Været var utmerket, og det var ytterst lite sykdom blant fiskerne. Ingen alvorlig skade forekom, og de som søkte læge hadde alle bare uskyldige småsykdommer. I de siste dagene fisket foregikk i Straumfjorden, begynte en influensaepidemi å herje, og de fleste fiskere ble mer eller mindre angrepet. På flere båter var hele mannskapet angrepet, men ikke verre enn at de gikk oppe. I denne tid var det et stort medisinsalg. Ofte måtte hele mannskapet utstyres med medisin og stimulerende tabletter for å kunne holde det gående. Det var ingen alvorlige komplikasjoner etter denne influensa. Fra midten av februar var her bare noen få drivere stasjonert i distriktet. Det var ingen sykdom blant dem. Fra 10. til 15. mars var flere båter på vei til fiske nordenfor innom her til læge. Det var også da influensa som var på ferde. Et par båter måtte avbryte reisen her og vende hjem da de fleste av mannskapet hadde influensa«.

Distriktslæge N. L. Gjeruldsen, Askvoll:

»Jeg tillater meg å meddele at under fiskerilegetjenesten i Askvoll i år var det ialt 93 konsultasjoner og sykebesøk. Sunnhetstilstanden blant fiskerne var denne gang bedre enn den har vært på flere år«.

Distriktslæge Quist Paulsen:

»Sunnhetstilstanden blant fiskerne i Måløy under årets vintersildfiske var stort sett god. Der var ikke epidemier av noen art — heller ikke noen alvorlige sykdoms- eller ulykkestilfelle. Der forekom som vanlig atskillige tilfelle av forkjølelsesykdommer, småskader, verkefingrer o. l. Det ble ialt behandlet 196 fiskere — de aller fleste fra ytre Nordfjord«.

Forskjellig

I. NYE FANGSTMÅTER M. M.

Ved sesongens begynnelse hørte man ymt om at det skulle forsøkes med nye fangstmåter. Det var vesentlig snakk om trål. Forsøk ble også gjort, men det var kun få og mislykkete forsøk. De som forsøkte fant det visstnok mer lønnsomt å gå over til »bomming«. De fleste anser for øvrig de nå anvendte redskaper — snurpenot og garn — for så effektive, at trålen i den form den nå kjennes neppe vil kunne ta opp konkurransen med disse redskaper under vintersildfisket.

De såkalte »bommere« eller hjelpere representerer ingen fangstmåte. Det er lag som hjelper snurperne under berging av fangst uten at de selv er utstyrt for selvstendig snurpenotfiske. Sådant hjelp har vært ydet i lengere tid, men aldri i sådant omfang som siste sesong. Om det antall som deltok vises til avsnittet om deltakelsen i fisket. Samlet skal disse lag ha oppebåret en godtgjørelse på ca. 170.000 hl sild. Enkelte av dem skal ha gjort det meget godt. Mannskapene på disse skal ha gjort det vel så godt som på noen av de lag som er utrustet med redskaper. Mange er tilfreds med hjelperne, men mange misliker dem. Det kommer an på hvilken erfaring man har. De kan i blant være nærgående og forspille fangstmuligheter. I så fall blir de mislikt. Men de kan også yte like effektiv bistand som et egentlig lag, men for en langt rimeligere godtgjørelse. I så fall anser man dem for berettiget. Det vil utvilsomt være gavnlige med enkelte regulerende bestemmelser hvor-etter man kan beholde de gode sider ved institusjonen og eliminere de uheldige sider. Videre ville det være gunstig om man kunne få bestemte satser for hjelpernes vederlagskrav og fordelingen av godtgjørelsen innen hjelperlaget. Riktignok synes visse sedvaner å ha festet seg, men der melder seg allikevel stadige tvistes spørsmål i anledning hjelpervederlaget.

II. ULYKKER M. M.

Sesongen forløp ikke uten ulykker, men ulykkene var heldigvis få.

Den mest tragiske var mannen som gikk overbord om kvelden den 30. januar da han skulle gå fra en snurper under fart og ned i dorrien som ble slept. Det ble lett forgjeves etter ham i ca. 1,5 time.

Under vårsildfisket hadde en fisker et 6 meters fall fra en nothenge hvor han hengte opp garn. Han ble stygt forslått og måtte bringes til sykehus, men han kom fra det med livet.

Den 9. februar ble en snurper pårent med den følge at den sank

på Florø havn med 1.400 hl sild ombord. Snurperen ble hevet og lasten losset, men den måtte avbryte fisket for sesongen.

Under storsildfisket havarerte en garnbåt under snøtykke ved Bulandet. Båten sank, men mannskapet ble berget. Båten ble også tatt opp og ble i stand til å delta i vårsildfisket med settegarn.

Sett fra fiskernes synspunkt, må også branden på sildoljefabrikken på Horsøya den 11. februar karakteriseres som en ulykke. Fabrikken kom nemlig ut av drift noen dager hvorved avtaksmulighetene ble redusert.

III. OPPSYNET.

Etter Fiskeridepartementets bestemmelse ble oppsynet i Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane satt den 10. januar og hevet den 2. april 1946. Nord for Stad ble ikke etablert særskilt oppsyn.

Følgende fartøyer tjenestegjorde i det seilende oppsyn:

M/K »Fro I« med oppsynsbetjent Johan Runde,

M/K »Mercur II« med oppsynsbetjent Ole Rangsæther,

M/K »Stål« med oppsynsbetjent Lauritz Skjong,

M/K »Svint III« med oppsynsbetjent Reinert Løklingholm og

M/K »Skadberg« med oppsynsbetjent Alf Steinsund.

Inklusive betjenten var bemanningen på »Skadberg« 4 mann og på de øvrige fartøyer 5 mann.

»Skadberg« stasjonerte kun ved Egersund. De øvrige ble dirigert etter fiskets gang.

Som betjenter i land fungerte:

Ragnvald O. Husevåg i Vågsvåg oppsynsdistrikt (Måløy), Jorulf Grotle i Bremanger, Olav Nordbotten i Kinn og Batalden (Florø), Albert Hollevik i Bulandet, Ole J. Rong i Øygarden utenfor Bergen og Hans Davidsen i Åkrehamn.

Som assistenter i land fungerte:

Magnus Alfsvåg, Jonas Eckholm, Olav Drønen, Nils Hermansen, Johan Holter, Nikolay Kalgraf, Johannes Melhus, Tollak Mjøsnes, Enøk Nilsen, Torgeir Langeland, P. Bloch Pallesen, Sverre Skår, Paul Stangeland og Tore S. Vedø.

Vraker Nymann, Stavanger bisto med oppgaver.

Oppgaver m. v. nord for Stad er samlet av oppsynssjef Giske, Ålesund.

Ved hovedkontoret i Haugesund tjenestegjorde foruten bokholder og kasserer Peder Amdal, oppsynsbetjent Hans Haukås og assistentene Hans O. Steensnes og Karl Vikse.

IV. FORSEELSER.

I løpet av sesongen ble etterforsket 50 straffesaker.

Det ble ialt utferdiget 34 forelegg hvorav 19 for overtredelse av merkeloven av 5/12 1917 og 15 for overtredelse av loven om sild og brislingfiskeriene av 25. juni 1937 og forskrifter utferdiget i medhold av loven, nemlig:

6 for overtredelse av § 9 I, 2 for overtredelse av § 39 jfr. kgl. res. av 20/12 46, og 7 for overtredelse av § 60.

Av foreleggene ble 31 vedtatt, 2 ble stadfestet ved dom og 1 henstår uavgjort ved utgangen 1947.

Overtredelsen av § 60 gjelder fremdeles drivere som ikke har fått sine redskaper opp av sjøen til kl. 22 dagen før søn- og helligdager. Loven bør endres til kommende sesong slik at redskapene skal være oppe av sjøen innen kl. 24.

Det slurves fremdeles meget med merkingen av fangstbåter. Merkeplikten bør formentlig også utenom sesongen innskjerpes.

Ang. de 4 forelegg fra 1945 om overtredelse av sildelovens § 26 — snurping på fredet område — hvori var avsagt dommer av herredsretten som var påanket til Høyesterett, kan opplyses at Høyesterett ved kjennelse av 5/11 1947 har opphevet herredsrettens dommer på grunn av mangelfulle domsgrunner. Høyesterett er dog enig i at det ikke er avgjørende om man har kastet utenfor det fredede område. Om så har skjedd, men man senere blir ført inn på fredet område, blir det spørsmål om vedkommende da han kastet har handlet uaktsomt — det vil formentlig si: om han da han kastet hadde grunn til å regne med at han kunne bli ført inn på fredet område eller ikke. Sakene er nå sendt herredsretten til fornyet pådømmelse.

Av de 6 forelegg fra 1946 som iflg. siste beretning ble sendt retten til pådømmelse, er to senere vedtatt, 2 henstår fremdeles uavgjort og i 2 saker er avsagt frifinnende dommer.

Av utestående bøter inngikk i budsjetterminen 1946/47 kr. 10.486,—.

V. TVISTESAKER.

I løpet av sesongen ble meklet i 68 saker hvorav kun 22 ble forlikt. Det gode vær og det intensive fiske gjorde det vanskeligere enn vanlig å komme i kontakt med fiskerne. Dette hemmet meglingsvirksomheten.

Av sakene angikk 35 skader på redskaper og fiskespille, 28 kollisjoner av en eller annen art og 5 assistanse av forskjellig art.

VI. UTGIFTENE TIL OPPSYNET.

I budsjettåret 1946/47 medgikk til administrasjon av oppsynet sør for Stad kr. 115.759,04 hvorav til lønninger kr. 76.391,49, kontorutgifter kr. 4.811,79, telefon og telegramutgifter kr. 7.237,45, reiseutgifter l.r. 1.393,55, materiell kr. 25.390,32 og forskjellig kr. 534,44.

